

מנחות עב

משה שווערד

1. רש"י מסכת מנחות דף עא עמוד א

קוצרין מפני הנטיעות – [1] שלא יפסדו לפי שאותה תבואה אינה ראויה לעומר כדאמרינן פ' כל הקרבנות (לקמן/מנחות/פה) אין מביאין לא מבית השלחין ולא משדה האילן ואמרינן בשמעתין ממקום שאי אתה מביא אתה קוצר, [2] ל"א מפני הנטיעות משום כלאים ולהכי נקט נטיעות משום אורחא דמילתא פעמים שאדם זורע תבואה ואין שם נטיעות ואחר זמן עולות שם נטיעות מאליהן וצריך לקצור את הזרעים משום כלאים.

2. שפת אמת מסכת מנחות דף עא עמוד א

במשנה קוצרין מפני הנטיעות כו' הטעם דקצירכם של רשות ולא של מצוה כדאי' בגמ' ונראה דאין עיקר החילוק בין רשות למצוה רק קצירכם מה שקוצרין לכם לאכול ולא מה שנקצר לצורך המקום ולסיבה חיצונית שאינו בגוף צורך התבואה [ומיושב בזה מה דממעט נמי לצורך ברכת רחבה באבל דאינו אלא מצוה דרבנן]:

3. ספר קובץ הערות - סימן מח

בהא ענינא דעוסק במצוה, נראה דאפילו עוסק במצוה דרבנן פטור ממצוה דאורייתא, דדוקא בשבתך בשבת דידך הוא דמחייבת [סוכה כ"ה ע"א], וכשעוסק במצוה דרבנן לא הוי שבת דידך. וראיה מהא דאתה קוצר קציר של מצוה קודם העומר, מדכתיב ובקוצרכם, דוקא קציר דידך, ומבואר בגמ' מנחות (ע"ב ע"א) דאפילו לצורך מצוה דרבנן מותר לקצור, כגון בבית האבל. וכן לענין בן סורר ומורה, אכל דבר מצוה או דבר עבירה, אפילו דרבנן, אינו נעשה בן סורר ומורה, דכתיב בקולנו ולא בקולו של מקום [סנהדרין ע' ע"ב], דלא מיקרי בקולנו. וה"נ לא מיקרי שבת דידך:

4. ספר קובץ שעורים ח"ב - סימן לב

בשאגת אריה סי' ל"ז כתב דהעוסק בספק מצוה אינו פטור ממצוה ודאית, והנה בעוסק במצוה דרבנן, נראה מוכח בכמה דוכתי, דפטור ממצוה דאורייתא, דהא ילפינן מקרא דבשבתך בשבת דידך הוא דמחייבת ולא בשבת דמצוה, והעוסק במצוה דרבנן, ג"כ לא מיקרי שבת דידך, כמו גבי עומר ראשית קצירכם, פרט לקציר של מצוה, דמותר לקצור קודם העומר, ולצורך מצוה דרבנן ג"כ מותר לקצור, דלא מיקרי קצירכם - מנחות ע"ב - וכן לענין בן סורר ומורה, אם אכל בסעודת מצוה או איסור, אפילו איסור דרבנן, אינו נעשה בן סורר ומורה, גם בעוסק בספק מצוה, לא מיקרי שבת דידך, ולא גרע ספק דאורייתא ממצוה דרבנן, מיהו מצינו לענין ציצית, דטלית החייבת מדרבנן מותר לצאת בה לר"ה בשבת, דמיקרי צורך הבגד, וטלית הציה פתוח וחציה סתום דחייבת מספק דאורייתא, אסור לצאת בה בשבת, ובאמת טעמו של ד"ז צ"ע, למה לא הוי צורך הבגד, כיון דחייבת בציצית מספק, עוד אפשר לומר, דלאו כולהו בחזא מחתא מחתינהו, אף דמקצירכם ממעטינן גם מצוה דרבנן, דלא מיקרי קצירכם, והא דמותר לקצור קציר של מצוה, אין המיעוט מפני שהוא של מצוה, אלא מפני שאינו קצירכם, וע"כ מצוה דרבנן, אף דאינו קציר של מצוה מדאורייתא מ"מ גם בכלל קצירכם אינו, אבל לענין בשבתך, אפשר שהדין תלוי אם הוא שבת של מצוה, אבל אם אינו של מצוה, אפילו אינו שבת דידך, לא מיפטר, ודוגמת זה איבעיא בגמ' גבי שתי הלחם, דכתיב מארצכם פרט לחו"ל, חטין שירדו בעבים מהו, דלא הוי מארצכם וגם לא חו"ל, ולפי"ז העוסק במצוה דרבנן לא מיפטר ממצוה דאורייתא, וכן העוסק בספק מצוה אינו פטור ממצוה דאורייתא...

5. תוספות מסכת פסחים דף כג עמוד א

קצירכם שלכם יהא - תימה לרשב"א מנ"ל דאתא להכי הא איצטריך לכדדרשינן במנחות בפרק ר' ישמעאל (דף עב. ושם) קצירכם ולא קציר מצוה וחזקה נמי לישני הכי וי"ל מדלא כתב ראשית קציר והוי מצי למיכתב קצירך וכתב קצירכם שמע מינה תרתי.

6. ספר קובץ שעורים ח"א - מסכת פסחים דף כג/א

(צז) תוד"ה קצירכם וכו' ולא קציר מצוה. והנה בגמ' שם מוכח, דאפילו בשביל מצוה דרבנן, מותר לקצור קודם העומר, דנתמעט מקצירכם והיינו, משום דהא דקציר מצוה מותר, הוא מפני שאינו בכלל קצירכם, וה"ה לקוצר בשביל מצוה דרבנן אינו חשוב קצירכם, וכעין זה לענין בן סורר ומורה, אכל דבר מצוה או דבר עבירה פטור משום שנאמר, איננו שומע בקולנו, ולא זה שאיננו שומע בקול המקום, ומבואר שם דה"ה במצוה או עבירה דרבנן ג"כ נתמעט מקולנו, ונראה ראייה מזה לעוסק במצוה דרבנן, דפטור ממצוה דאורייתא, דהא ילפינן מקרא, בשבתך, דוקא בשבת דידך, הוא דמחייבת, ולא בשבת דמצוה, ומצוה דרבנן ג"כ אינה בכלל שבת דידך:

7. רמב"ם יד החזקה הלכות אבל פרק יד

(א) מצות עשה של דבריהם לבקר חולים ולנחם אבלים ולהוציא המת ולהכניס הכלה וללוות האורחים ולהתעסק בכל צרכי הקבורה לשאת על הכתף ולילך לפניו ולספוד ולחפור ולקבור וכן לשמח הכלה והחתן ולסעדם בכל צרכיהם ואלו הן גמילות חסדים שבגופו שאין להם שיעור אע"פ שכל מצות אלו מדבריהם הרי הן בכלל ואהבת לרעך כמוך כל הדברים שאתה רוצה שיעשו אותם לך אחרים עשה אתה אותן לאחריך בתורה ובמצות:

8. ספר איזהו מקומן

האם מצות ניהום אבלים היא מן התורה: הנה דרשא זו מייתי גם על "מפני בית האבל" ומשמע לכאורה דניהום אבלים הוא מדאורייתא, וכן דעת רבינו יונה (סו"ד נמו"ט נרכות ג. 3), והרמב"ן בסה"מ שורש א', וכ"ה משמעות הקרית ספר פי"ד מהל' אבל ופ"ד מהל' קריאת שמע.

9. ספר יד דוד

מפני בית האבל מפני ביטול בית המדרש. בגמרא אמרינן הטעם משום דכתיב קצירכם ולא קציר מצוה, ומוכח מזה דניהום אבלים הוא מדאורייתא, דאי מדרבנן איך מעטינן ליה מקצירכם³⁹, והרמב"ם בפ"ד מהלכות אבל [ה"א] כתב שהוא מצות עשה מדבריהם, ולפ"ז קשה איך שרי לקצור בשבילו ולדחות איסור דאורייתא. אמנם כתב שם שהוא בכלל ואהבת לרעך כמוך, וא"כ י"ל דמדאורייתא הוא⁴⁰. אמנם למה שכתב בתחילה דהוא מדרבנן, היינו כי בכלל ואהבת לרעך נכלל הכל מה שהוא לטובת ריע, אמנם פרט המצות הוא מדרבנן, שהם פירשו כל מה שנכלל בואהבת לרעך כמוך, ועיין בספר המצות סוף שורש הראשון, וברמב"ן ובמגילת אסתר שם.

10. ספר מנחת חינוך - מצוה שב - אות ו

ומבואר גם כן במשנה שם ע"א ע"א ובר"מ כאן הט"ו דקציר מצוה שרי, על כן מותר לקצור מפני ביטול בית המדרש ולפנות מקום לבית האבל, דכתיב קצירכם ולא קציר מצוה. ונראה דאף מצוה דרבנן היא בכלל, והתורה התירה קציר מצוה אף מצות דרבנן בכלל, עיין ברש"י שם שפירש ברכת הרחבה וכו', וזה הוא רק מדרבנן, ואשכחן כמה פעמים כהאי גוונא דהתורה דיברה אפילו במילי דרבנן, עיין בפ"א מנערה בתולה הל' ה' ופ"ב מסוטה ה"ח כמה מקומות אין מספר.

ובזה יש ליישב מה ששמעתי מקשין, אהא דבקיודשין ל"ח ע"א דמעיקרא לא אכלו ומביאים תוס' שם ד"ה אקרו, קושית ירושלמי פ"ב דחלה ה"א דנית עשה דמצה וידחה לא תעשה דחדש ותירץ שם, וקשה הא אסור לקצור, ולא יוכלו לקצור מחמת העשה דמצה דלא היה בעידנא דמיעקר דבשעת הקצירה לא היו מקיימין העשה. ובאמת לא קשה דלא היה אסור כלל לקצור משום מצה דמצוה, לא מטעם דחיה רק התורה לא אסרה כלל קציר מצוה ופשוט.

11. קרן אורה מסכת מנחות דף עב עמוד א

גמרא, מ"ט דכמה דאפשר לא טרחינן, וקשה קצת וכי משום טירחא יתירא הוא דאסור לעשות כריכות, ומה ענין איסור טירחא לכאן, וצ"ל דה"ק, כיון דהקצירה אסורה, אלא לדבר מצוה הותרה, אסור לטרוח ולעשות כריכות כדרך הקוצרים, דמיתחזי כקצירת הרשות, וק"ל.

12. ספר איזהו מקומן

וְלֹא יַעֲשֶׂה כְּרִיכוֹת וְכוּ' מ"ט דכמה
דאפשר לֹא טרחינן - צ"ע מה ענין
איסור טירחה לכאן, ופירש הקר"א דה"ק
דאסור לטרוח ולעשות כריכות כדרך
הקוצרים דנראה כקצירת הרשות והרי לא
הותר אלא קציר של מצוה. וכע"ז פירש
ברגמ"ה דהא דלא טרחינן הוא משום שינוי.
ובחי' הגרי"ז תמה מדוע עצם הקצירה התיר
בלי שום שינוי ורק בכריכות הצריכו שינוי.

13. ספר טהרת הקדש

שם | לפי שמונת העומר להציח מן הקמה ענין שאם לא מלא כו'
ה"ל תקריב כו' ע"כ . י"ל הא צקדשים צעין שינה לטיכוד
וא"כ ל"ל ריבוי . ויהו על התורה גופה הי' אפשר להרץ דאילטרך
ריבוי על היכא דלא מלא מן הקמה והקריב מן העומרי' וא"כ מלא
מן הקמה וא"כ שפיר קד"ח דנחויב לחזור ולהציח מן הקמה וא"כ
אשמעי' דלא צעי . אצל על לשון הגמרי' דצעי לעיליף שאם לא מלא
קמה יציח מן העומר . ע"ז לכאורה לא אילטרך ריבוי . / אחכ צאמת
אע"ג דצעי שינה לעכז ו"מ היינו דוקי היכא שכבר הקריב הקרבן
אז חנרי' דכ"כ דליח לן שימי לעכז כשר הקרבן אצל כ"ז שעדיין
לא נקרב הקרבן אף שאין צמלא כ"א זה אפ"ה אסור להקריבו משאמת
שיעבור על מלות התורה שלא התירה התורה להקריב קרבן כזה
ואע"ג דצכל דוכתי' טוה דבר שא"א לעשותו באופן אחר כונו דיעצד
היינו דוקי באיסור דרבנן משא"כ צדצר שהוא מן התורה נוטה לכתחילה
לעשותו על אופן זה אזי צמקום שאינו צמלא כזה אסור להקריב את
זה שאינו כשר לכתחילה, ולהכי אילטרך ריבוי דתקריב לומר טגס מן
התורה אין צמקום רק משום הכשר יתר אצל כשאין צמלא מקמה
רשאי להציח מעומרי' . ולפ"ז גם לצחר דכ' לן רחמי' ריבוי דתקריב
מ"מ אין להכריח היכא צמלא אחר ההקרה מן ההקמה אם לא יכרך
להקריב שניה מן הקמה . ואע"ג דההקרה ציוס הוא וא"כ גם
השני יס צו חסרון ויה שלא נקלר צלילה וא"כ גם השני לא יהי כדיר
לכתחילה מ"מ הראשון טצח מן העומרי' הי' צו צ' גריעות שלא צח
מן הקמה וגם לא נקלר צלילה שזאחר טצח מן העומרי' אף אם חללה
קלירתן הי' צלילה מ"מ זאחר שלא לטס עיוור נקלרו טוה כונו נקלר
ציוס דקלירת לילה שלא לטס מלות עומר ודאי אין צו מעלה דלילה
מעלה דקלירת לילה טכאלורה צחורה :

14. תוספות מסכת מנחות דף עב עמוד א

מנין שאם נקצר ביום כשר ודוחה את השבת - לרבי אליעזר דאמר (דאי) [דאפי'] אפשר לעשות מערב שבת דוחה את השבת
ניחא אבל לר' עקיבא לא יתכן אע"ג דמצותו בלילה כיון דבדיעבד ביום כשר וצריך לומר דדוחה את השבת לאו אקצירה
קאי אלא אהקרבה והא דלקמן דדריש ליה ממועדי ה' שהכתוב קבע מועד אחד לכולן והכא מייתי לה מתקריב לאו דוקא דהא
טומאה נפקא לן לקמן ממועדי ה' והכא מייתי לה מתקריב.

15. תוספות מסכת מנחות דף עב עמוד א

הבא אחרת תחתיה - בפ"ק דיומא (דף ז.) מפרש דאפילו למאן דאמר טומאה הותרה היא בציבור מביא אחרת להתיר שירים.

16. תוספות מסכת מנחות דף עב עמוד א

בשיטת רבי עקיבא רבו אמרה - מילתיה דר' עקיבא בפרק רבי אליעזר דמילה (שבת דף קל.) ובפסחים בפ' אלו דברים (דף סט:) ולקמן בשתי הלחם (דף צו.) ולא סבר לה כוותיה לגמרי אלא בההיא דכל מלאכה שאפשר כו' דפליג ר' אליעזר ולא סבר ליה כוותיה דשמותי הוא אבל בההיא דמה חריש רשות סבר לה כרבי ישמעאל ולא כרבי עקיבא דמוקי קרא לחריש של ערב שביעית.

17. דף על הדף מנחות דף עב עמוד א

בגמ': ראבר"ש בשיטתו ר"ע רבו של אביו אמרה.

בשול"ת חתם סופר (או"ה סי' כ"ה) נשאל על מה דאיתא בב"מ (פ"ג ע"ב) בעובדא דראבר"ש בההוא גברא שבעל נערה המאורסה ביוהכ"פ, ונתלה ע"י המלכות. ופירש"י דכל הנסקלין נתלין, וקשה דזה סובר ר"א, אבל חכמים בסנהדרין (מ"ה ע"ב) סוברין דרק מגדף ועובד ע"ז נתלה.

ותירץ החתם סופר עפ"י המבואר כאן שסתמא ס"ל ראבר"ש כמו ר"ע רבו של אביו ר"ש, ור"ע הי' תלמידו של נחום איש גם זו, שהי' דורש כל התורה כולה בריבוי מיעוט וריבוי כדאיתא בשבועות (כ"ו ע"א). ור"א דס"ל כל הנסקלין נתלין, משום דדריש בריבוי מיעוט וריבוי, לכן א"ש מש"כ רש"י בדעת ראבר"ש שסובר גם כן הכי, כיון שגם שהוא ס"ל כר"ע דדריש כל התורה כולה במיעוט וריבוי, וממילא כל הנסקלין נתלין.

18. ספר מנחת חינוך - מצוה שב - אות י

ומבואר בר"מ בפירקין הי"ב, דלאחר שקצרו העומר היו מהבהבין אותו באבוב של קלאין כדי שתשלוט האש בכולו כמו שנאמר בתורה קלוי באש וגו', והוא מבואר במשנה וגמרא מנחות ס"ו ע"א. ובודאי לפסק הר"מ דהקצירה היה דוחה שבת, א"כ ממילא הטחינה והרקדה וכל עשייתו דוחים שבת, א"כ בודאי ההבהוב ג"כ דוחה שבת, דאין שום חילוק בין שבת לחול עיין שם ריש פרק רבי ישמעאל. אך לרבי דסבירא ליה דאפילו הקצירה אינו דוחה את השבת דהיא אפשר לקצור מקודם, מכל שכן הטחינה וההבהוב ושאר הדברים אין דוחים את השבת, ואינו דוחה את השבת לדידיה רק ההקרבנה. ועיין במשנה שם ס"ו ע"א כדי לקיים בו מצות קלוי וכו', וכן בגמרא מבואר בלשון הזה. ואפשר שהוא רק מצוה בעלמא ואינו מעכב אם לא היה קלוי. אך עיין שם ע"ב ע"א אם תקריב וכו' לפי שמצותו להביא מן הקמה, ופירש רש"י דכתיב חרמש בקמה, ומנין שאם הביא מן העומרים כשר תלמוד לומר תקריב, וכן מצותו להביא מן הלח ומנין שאם הביא מן היבש וכו', ולא נפקא מן כרמל [לעכב], עי"ש. א"כ חזינן כל מה דכתיב ביה הוא לעכב, רק מה דנפקא לן דאינו מעכב מקרא, והבהוב אינו מביא הש"ס לומר מצותו בהבהוב ומנין שאם לא הבהב כשרה, נראה דהבהוב מעכב. וכן נראה מדברי הר"מ כאן בהל' ח' - ט' דהביא כל אלו דמצותו וכו' ואם לא מצא וכו', ועל זה לא כתב כלל, נראה דמעכב אף בדיעבד, כן נראה פשוט [ע"ע להלן אות י"ג]. ונראה לי אף דהר"מ סובר דקצירת עומר דוחה שבת אף דסבירא ליה נקצר שלא כמצותו כשר, מ"מ צריך לומר דוקא בליל שבת דמבואר בש"ס שם [ע"ב ע"א] חביבה מצוה בשעתה, כמו איברים ופדרים דדוחין את השבת, עי"ש. והיינו דוקא בליל שבת דאז הוא עיקר מצותו לכולי עלמא שיקצרו בליל מוצאי יום טוב, א"כ אפילו חל בשבת דוחה, אבל אם לא קצרו במוצאי יום טוב בלילה או שקצרוהו ונפסל, בודאי ביום השבת אסור לקצרו ונדחה העומר, כמו לרבי דסבירא ליה אם נקצר שלא כמצותו כשר ואינו דוחה את השבת א"כ אם לא נקצר קודם השבת אין מביאין עומר, הכי נמי להר"מ נהי דדחי שבת דוקא לעשות המצוה כהילכתה, אבל אם לא נקצר בלילה בודאי אינו דוחה כי היה יכול לקצור מבעוד יום, ואי דחביבה מצוה בשעתה, זה לא הוי בשעתה דלא נקצר בלילה, ועיקר המצוה בלילה כדיליף התם במנחות פרק רבי ישמעאל ע"ב ע"א מקרא, כן נראה לי פשוט:

19. ספר יד דוד

ואי פ"ד נקצר שלא כמצותו כשר אמאי דחי שבת. מהכא מוכח דאי נקצר ביום כשר אין דוחה שבת וכו"ע, והקשו מזה על הרמב"ם [הל' תמידין ומוספין פ"ז ה"ו, דפסק דנקצר ביום כשר ודוחה את השבת, והם תרתי דסתרי אהדדי, והאריכו המפרשים בזה, ועיין בארוכה בברכת הזבח מה שתירץ חכם ומה שהשיב עליו המחבר,

20. ספר איזהו מקומן

ר"ש אומר מנחת חוטא של כהנים
נקמצת וקומץ קרב לעצמו ושירים
קריבים לעצמן:

האם השירים קריבין בתורת הקטרה גמורה
כקומץ או שהן ניתרין ע"י הקומץ ומוקטרין
בתורת שירים:

התוס' בסוטה (סוף כג.) הביאו בזה נידון
בירושלמי, ומסיק דנפשוט מדראב"ש דמשום
שירים. ונפק"מ בזה האם קריבין השירים
בלילה, או לאחר מיתת הבעלים, וכן האם
השירים מתפגלין דחשיבי דבר שיש לו
מתירין. [וכן לכאורה נפק"מ אם אפשר
להקטיר השירים קודם לקומץ, והאם צריך
למולחן].

21. משך חכמה ויקרא פרשת ויקרא פרק ב

ואם תקריב מנחת ביכורים וכו'. לא כתבה התורה "והנותרת מן המנחה לאהרן ולבניו" (פסוק ג), וכן במנחת סוטה
בפרשת נשא (במדבר ה). ויעויין בבלי ריש ואלו מנחות וירושלמי סוטה פרק ג דלמדו מדרשות יעויין שם. ולא כתבה
תורה בפירוש, משום דשעורים מאכל בהמה (מלכים - א ה, ח), וחסה תורה לכתוב שיתחלק לאהרן ולבניו, שאינו מן
הכבוד ליתן להם, וחס השם יתברך על כבוד בריותיו יותר מכבוד המזבח ודו"ק.

22. דף על הדף מנחות דף עב עמוד ב

בגמ': אמר חזקיה דאמר קרא וכל מנחה בלולה בשמן וחריבה לכל בני אהרן תהיה.

הנה שיטת החינוך דיש שתי מצוות נפרדות באכילת כהנים. במצוה ק"ב בפרשת תצוה ואכלו אותם אשר כופר בהם. ומצוה
קל"ד מהאי קרא דלעיל וכל מנחה בלולה וגו', וכן ס"ל להרמב"ם. והמנחת חינוך במצוה קל"ד תמה דבגמרא יבמות (מ א)
משמע דעיקר המצוה היא ואכלו אותם אשר כופר בהם, ואילו פסוק דידן דוכל מנחה בלולה הוא רק תשלום המצוה ונשאר
בצ"ע למה מנאם הרמב"ם לשתי מצוות.

והגא"ל מאלין (ח"ב סימן מ"ג) תירץ דבחמשת מנחות נדבה, אין אכילת הכהנים שייכת להרצאת הקרבן. ולפיכך אין להם
שייכות למצוה דואכלו אותם אשר כופר בהם. ויש בהם מצוה נפרדת של קרא דידן וכל מנחה בלולה וגו'.

וגם בקדשים קלים באכילת חזה ושוק, אין עניינה ל"אשר כופר בהם", שהרי כבר נשלמה הרצאת הקרבן, ולכן כתב
הרמב"ם שאכילת חזה ושוק היא מצוה נגררת.

1. דף על הדף מנחות דף עב עמוד א

בגמ': ראבר"ש בשיטת ר"ע רבו אמרה כו' ואי ס"ד נקצר שלא כמצותו כשר אמאי דחי שבת.

ברמ"א יו"ד (סי' רס"ב סעיף א') כתב: עבר ומל בלילה, צריך לחזור ולהטיף ממנו דם ברית, מלו תוך ח' וביום יוצא.

אבל בש"ך (שם ס"ק ב') הוכיח מסוגיין שאם מל תוך ח' לא יצא, דאם נימא דיצא בדיעבד, אמאי מילה דוחה שבת,
לימהלי' ביום השביעי - בערב שבת, דאף שהוא רק בדיעבד, הא כיוצא בזה מקשה הכא, שאם בדיעבד כשר קצירה
שלא בזמנו, לא הי' קצירת העומר דוחה שבת, ותמה על הרמב"ם (הל' תמידין ומוספין) שאחז את החבל בשני ראשין,
שפסק שבדיעבד אם קצר ביום כשר, וקצירתו דוחה שבת, ובסוגיין מוכח כנ"ל, שאם בדיעבד קצירתו כשר ביום, אז לא הי'
דוחה את השבת.

ועיין בשו"ת כנסת יחזקאל (סי' מ"ב) מש"כ בדברי הש"ך. ותורף דבריו הוא דשאני לגבי מילה, שאם מל לפני יום השמיני הפסיד לגמרי מצות ביום השמיני ימול, ואין לזה תקנה, לכן מילתו דוחה שבת, משא"כ לגבי קצירה, אם נימא שהוא רק דין דלכתחילה לקצור בזמנו, אז באמת לא הי' דוחה את שבת. (ע"ע בשו"ת שאגת ארי' סי' נ"ג ונ"ד).

2. דף על הדף מנחות דף עב עמוד א

בגמ': בא וראה כמה חביבה מצוה בשעתה, שהרי הקטר חלבים ואברים כו' ולא היה ממתין להן עד שתחשך כו' שא"ה שהרי דחתה שחיטה.

ביבמות (ה' ע"ב) איתא דאין עשה דוחה ל"ת שי"ב כרת, ושאני מילה שהוא עשה שישנה לפני הדיבור. והק' האחרונים דהא פריעה של מילה ג"כ דוחה את השבת, ואע"ג דאינה לפני הדיבור, דלא נתנה פריעה לאברהם אבינו כדאי' בפ' הערל.

ותי' בס' הר צבי (יו"ד סי' רי"ב) עפ"י מה דאמרינן כאן דכיון דנתנה שחיטה של התמיד לדחות את השבת, נתנה גם ההקטרה לדחות את השבת, וה"נ כיון שנתנה מילה לדחות את השבת, שוב נתנה גם הפריעה לדחות, וא"כ אין ללמוד מזה דבעלמא ידחה עשה את ל"ת שיש בו כרת.

ודחה תירוץ זה, דשאני הקטרה, שהיא בעצמותה דוחה את השבת, אלא שהלא אפשר לעשותה במוצ"ש, לזה אמרינן שאגב שחיטה הותרה גם ההקטרה, משא"כ לגבי פריעת מילה, שלא ניתנה לפני הדיבור, הרי הוא ככל עשה בעלמא, שאינו דוחה ל"ת שי"ב כרת, והדק"ל למה תדחה פריעה את השבת, וע"ש עוד.